I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Cepheleri, 1915 Olayları ve Gizli Antlaşmalar (1.3)

Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin savaştığı taarruz, savunma ve müttefiklere yardım cephelerini harita ve tarihsel akış üzerinden analiz eder. · Kafkas, Çanakkale, Irak ve Hicaz-Yemen cephelerindeki kilit komutanları, zaferleri ve Mustafa Kemal Paşa'nın üstlendiği görevleri açıklar. · Ermeni komitelerinin cephe gerisindeki isyanlarına karşı çıkarılan 1915 Sevk ve İskân (Tehcir) Kanunu'nun gerekçelerini ve uygulanışını değerlendirir. · İtilaf Devletleri'nin Osmanlı topraklarını paylaşmak amacıyla imzaladıkları gizli antlaşmaları ve sonuçlarını açıklar.

HATIRLAYALIM

- Osmanlı Devleti'nin taarruz cepheleri Kafkas ve Kanal; savunma cepheleri Çanakkale, Irak, Hicaz-Yemen ve Suriye-Filistin'dir.
- Çanakkale Cephesi'nde Mustafa Kemal Paşa Anafartalar, Arıburnu ve Conkbayırı'nda kazandığı zaferlerle millî bir lider olarak tanınmıştır.
- Irak Cephesi'nde Halil (Kut) Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu Kutü'l-Amare'de İngiliz tümenini tüm komutanlarıyla esir almıştır.

1 EŞLEŞTİRME

Görseldeki I. Dünya Savaşı cephelerini öne çıkan tarihî gelişmeleriyle eşleştiriniz.

b 1. Çanakkale Cephesi

a 2. Irak Cephesi

c 3. Kafkas Cephesi

d 4. Hicaz-Yemen Cephesi

a) Halil Paşa komutasındaki ordunun Kutü'l-Amare'de İngiliz tümenini esir aldığı büyük zafer cephesi

b) İtilaf donanmasının boğazı geçemediği ve Mustafa Kemal'in Anafartalar Kahramanı olduğu savunma cephesi

c) Enver Paşa komutasındaki Sarıkamış Harekâtı ile açılan ilk taarruz cephesi

d) Fahreddin Paşa'nın kutsal Medine topraklarını İngiliz destekli isyancılara karşı savunduğu cephe

2 SIRALAMA

Çanakkale Savaşı'nın kronolojik gelişim aşamalarını tarihsel sıraya göre diziniz.

1 18 Mart 1915 İtilaf donanmasının deniz harekâtı ve mağlubiyeti

3 Mustafa Kemal'in 19. Tümen komutanı olarak Conkbayırı savunması

4 Anafartalar Grup Komutanlığı altında kazanılan Anafartalar Zaferi

5 Ocak 1916 İtilaf ordularının Gelibolu Yarımadası'nı tamamen terk etmesi

2 25 Nisan 1915 İtilaf güçlerinin Seddülbahir ve Arıburnu çıkarması

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

29 Nisan 1916'da Irak Cephesi'nde Halil (Kut) Paşa komutasındaki Osmanlı kuvvetlerinin General Townshend ve 13 bin İngiliz askerini

A) Kutü'l-Amare Zaferi
B) Anafartalar Zaferi
C) Kanal Harekâtı
D) Kafkas Harekâtı

4 KISA CEVAP

Hicaz-Yemen Cephesi'nde Medine Müdafaası sırasında kutsal emanetleri koruyarak İstanbul'a ulaştıran 'Çöl Kaplanı' unvanlı komutan kimdir?

Fahreddin Paşa

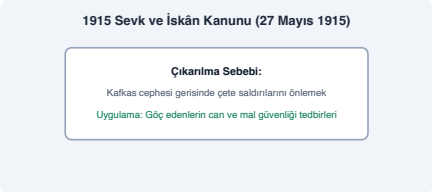
5 TABLOYU TAMAMLA

Osmanlı Devleti'nin savaştığı cephelerin niteliklerini tablodaki boşluklara uygun şekilde tamamlayınız.

Cephe Türü	Cephe Adı	Mücadele Edilen Güç
Taarruz Cephesi	Kafkas Cephesi	Rusya
Taarruz Cephesi	Kanal Cephesi	İngiltere
Savunma Cephesi	Çanakkale Cephesi	İngiltere ve Fransa
Yardım Cephesi	Galiçya Cephesi	Rusya

6 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı cepheleri hakkındaki ifadeleri Doğru (D) veya Yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.

	D	Y
Çanakkale Zaferi sonrasında Rusya'ya yardım gidememiş ve Çarlık Rusyası'nda Bolşevik İhtilali çıkmıştır.	☑	☐
Kanal Cephesi İngilizlerin Süveyş Kanalı'nı ele geçirmek amacıyla açtığı bir savunma cephesidir.	☐	☑
Mustafa Kemal Paşa Kafkas Cephesi'nde Muş ve Bitlis'i Rus işgalinden geri almıştır.	☑	☐
Galiçya, Romanya ve Makedonya Osmanlı Devleti'nin kendi sınırları dışındaki müttefiklere yardım cepheleridir.	☑	☐

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

1916 yılında İngiltere ve Fransa arasında imzalanan ve Osmanlı Devleti'nin Orta Doğu topraklarını (Irak, Suriye, Lübnan) paylaşmayı

(A) Sykes-Picot Antlaşması
(B) Londra Antlaşması
(C) Saint-Jean de Maurienne Antlaşması
(D) Boğazlar Antlaşması

8 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

1915 Sevk ve İskân Kanunu ve dönemin gelişmeleriyle ilgili yargıları Doğru (D) veya Yanlış (Y) olarak değerlendiriniz.

	D	Y
Sevk ve İskân Kanunu Kafkas cephesi gerisindeki isyan ve katliamları engellemek için çıkarılmıştır.	☑	☐
Göç ettirilen Ermeni nüfus savaş bölgesi dışındaki Osmanlı toprağı Suriye vilayetine nakledilmiştir.	☑	☐
Gizli antlaşmalar 1917 Bolşevik İhtilali sonrası Sovyet Rusya tarafından dünya kamuoyuna açıklanmıştır.	☑	☐
I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin toprak kazandığı tek cephe Kanal Cephesi'dir.	☐	☑

9 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

1915 Sevk ve İskân (Tehcir) Kanunu'nun Osmanlı Hükûmeti tarafından çıkarılmasının askerî gerekçesini açıklayınız.

Cephe gerisi güvenliğini sağlamak ve ikmal hatlarına.

10 KISA CEVAP

Mustafa Kemal Paşa'nın 1916 yılında 16. Kolordu Komutanı olarak Kafkas Cephesi'nde Rus işgalinden kurtardığı iki doğu ilimiz hangileridir?

Muş ve Bitlis

11 EŞLEŞTİRME

Görseldeki gizli antlaşmaları hedeflenen paylaşım bölgeleriyle eşleştiriniz.

b 1. İstanbul (Boğazlar) Antlaşması	a) İtalya'nın İtilaf safına geçmesi karşılığında On İki Ada ve Antalya çevresinin vaat edilmesi
a 2. Londra Antlaşması	b) İstanbul, Boğazlar ve Marmara kıyılarının Çarlık Rusyası'na bırakılması
d 3. Sykes-Picot Antlaşması	c) İtalya'ya İzmir ve Batı Anadolu kıyılarının vadedildiği gizli antlaşma
c 4. Saint-Jean de Maurienne	d) Orta Doğu'nun İngiltere ve Fransa mandası olarak iki nüfuz alanına bölünmesi

12 ŞİFRELİ KELİME

Görseldeki askerî ipuçlarından yararlanarak bulmacayı çözünüz. Anahtar kutulardaki harflerle şifrelenmiş askerî başarı kavramını bulunuz.

Çanakkale Boğazı'nda batırılan ağır İtilaf savaş gemisi türü: Z I R H L I

Mustafa Kemal Paşa'nın büyük zafer kazandığı Çanakkale tepe bölgesi: A N A F A R T A L A R

Medine Müdafaası kahramanı Çöl Kaplanı komutanımızın adı: F A H R E D D İ N

Kafkas Cephesi'nde 3. Ordu ana karargâhının bulunduğu tarihi şehir: E R Z U R U M

Kafkas Cephesi'nde Osmanlı ordusunun savaştığı kuzey komşusu imparatorluk: R U S Y A

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

ZAFER